TRAJNOSTNOST V NUK • STRATEGIJA 2025–2029

NOVOSTI V KNJIŽNIČARSTVU
11. JUNIJ 2026

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

AKCIJSKI NAČRT PROGRAMA NUK – ZELENA KNJIŽNICA

Trajnostno znanje kot način delovanja nacionalne knjižnice

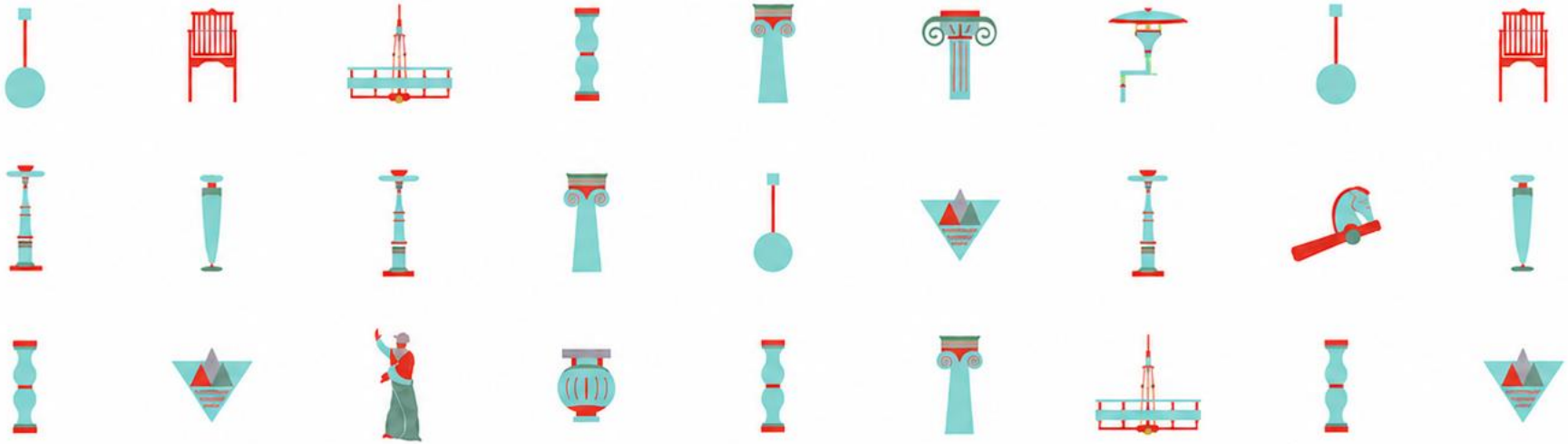

SDG 4 • SDG 11 • SDG 13 • SDG 16 • SDG 17

dr. Mojca Rupar Korošec

PROGRAM NUK – ZELENA KNJIŽNICA

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

Rdeča nit programa je univerzalni dostop – do znanja, storitev, prostorov in prihodnosti.

Izhodišče in vloga programa

- NUK trajnostni razvoj razume kot način vsakdanjega delovanja;
  program gradi na štirih stebrih: okoljskem, družbenem, ekonomskem in znanju.
- Znanje je pogoj za uresničevanje Agende 2030 in usmeritev IFLA:
  povezuje okoljski prehod, družbeno pravičnost in ekonomsko vzdržnost.

Izobraževanje kot družbena dejavnost

- Knjižnica je prostor skupnosti, kjer dostop do znanja podpira informacijsko,
  digitalno in trajnostno pismenost.
- Izobraževanja za uporabnike in zaposlene potekajo v sodelovanju
  s šolami, knjižnicami in kulturnimi ustanovami.

SDG 17 • SDG 16

SKUPNI MODEL: TRAJNOSTNO ZNANJE

Podlaga za pripravo akcijskega načrta je Strateški načrt NUK 2025-2029.

SDG 11 • SDG 13

SU/SN: trajnostno znanje kot skupni model – okolje, družba, znanje in upravljanje

Slika izdelana s pomočjo UI.

1. OKOLJSKA TRAJNOSTNOST

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

OKOLJE

Ključni premiki

ločeno merjenje porabe in odprava skritih porabnikov
LCC/LCA pristop pri investicijah, opremi in nadgradnjah
optimizacija mikroklime, vode, zraka, hrupa in skladiščenja
zmanjševanje digitalnih in materialnih odpadkov

Ciljni kazalniki

-20 % poraba energije	**-25 %** emisije CO_2
-5 % poraba vode	**LCC/LCA** vpeljava pristopa

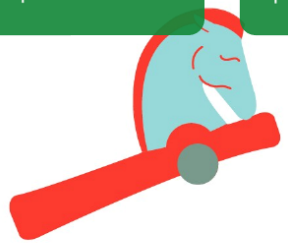

Poudarek: energetska učinkovitost, varovanje dediščine in zmanjševanje okoljskega odtisa.

SDG 4 • SDG 10 • SDG 16

SU: okoljska učinkovitost, varovanje dediščine in podnebna odpornost | SN: SC2, SC4, SA5-4

2. DRUŽBENA TRAJNOSTNOST

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

DRUŽBA

Vloga NUK

razvoj storitev na podlagi uporabniških potreb
prenova in prilagoditev prostorov različnim načinom dela
informacijska, digitalna, kritična in podatkovna pismenost
fizična in digitalna univerzalna dostopnost

Družbena trajnostnost pomeni, da knjižnica ni le prostor dostopa, ampak vključujoča izkušnja za različne uporabnike.

+10 % uporabniki

+20 % dogodki in izobraževanja

≥ 95 % dostopnih storitev kot cilj vključujoče knjižnice.

SDG 4 • SDG 9 • SDG 16

SU: dostopnost, vključevanje in družbena vloga knjižnice | SN: SC1, SC3, SC4

3. ZNANJE IN INTEGRITETA

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

ZNANJE

Razvojni poudarki

implementacija raziskovalne integritete v procese in usposabljanja
sistematična podpora FAIR, repozitorijem in odgovornemu ravnanju s podatki
odprta znanost, odprti dostop in dostop do digitaliziranega gradiva
trajnostna raziskovalna agenda in mentorstvo mlajšim raziskovalcem

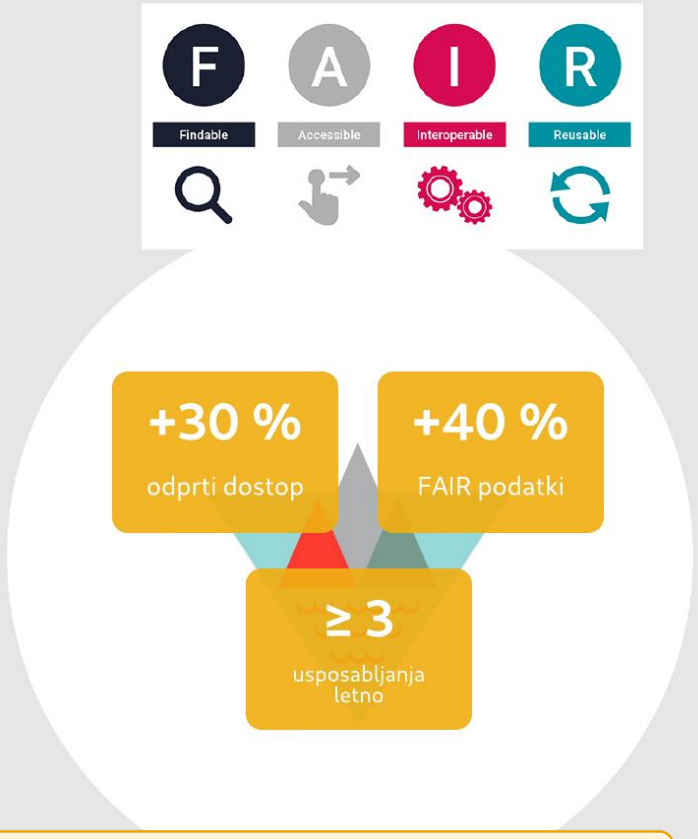

SDG 11 • SDG 13 • SDG 17

SU: odprta znanost, FAIR/OA in raziskovalna integriteta | SN: SC2, SC3

4. PARTNERSTVA, VODENJE IN UPRAVLJANJE

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

UPRAVLJANJE

Ključni premiki

strateška partnerstva in centralni pregled sodelovanj
digitalizacija delovnih procesov, obrazcev in evidenc
celovit komunikacijski okvir programa NUK – Zelena knjižnica
enoten sistem kazalnikov za spremljanje in odločanje
participacija uporabnikov, zaposlenih in strokovne javnosti

Cilj: trajnost postane sistem upravljanja, ne dodatna aktivnost.

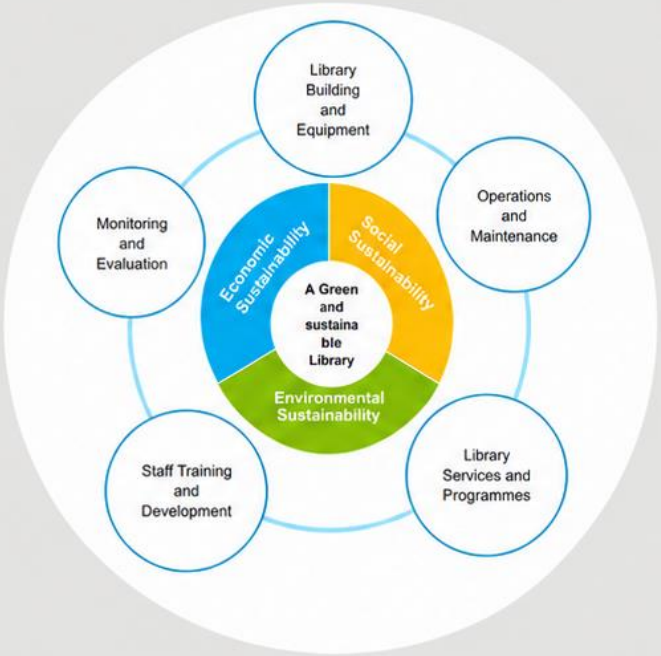

+15 % partnerstva

+20 % projekti

PROGRAM NUK – ZELENA KNJIŽNICA

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

Prečne aktivnosti ter odgovorno delovanje

- Trajnostnost prežema vse dejavnosti vseh vrst knjižnice: dostopnost storitev, razvoj kompetenc, premišljeno rabo tehnologije in mededdelčno sodelovanje.
- Odgovorno delovanje vključuje prilagajanje prostorov, stabilne storitve, skrbno rabo energije in materialov ter varovanje dediščine; digitalne vsebine so horizontalna tema z merljivimi cilji.

Vključevanje vseh vrst knjižlnic in mednarodni okvir

- Program NUK – Zelena knjižnica odpira prostor za strokovni dialog, izmenjavo izkušenj in skupna priporočila za slovenski knjižnični prostor.
- Mednarodne smernice, zlasti IFLA, potrjujejo knjižnice kot ključne izvajalke trajnostnega razvoja.

SDG 3 • SDG 4 • SDG 7 • SDG 11 • SDG 12 • SDG 13 • SDG 16 • SDG 17

TRAJNOSTNO ZNANJE (NUK)

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

OKOLJE

SDG: 7 9 10 11 12 13

DRUŽBA

SDG: 3 4 8 9 10 11 13 16

NUK

ZNANJE

SDG: 4 9 10 11 13 16 17

UPRAVLJANJE

SDG: 4 8 9 10 12 13 16 17

SDG 4 • SDG 11 • SDG 13 • SDG 16 • SDG 17

Slika izdelana s pomočjo UI.

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

AKCIJSKI NAČRT PROGRAMA NUK – ZELENA KNJIŽNICA

Trajnostno znanje kot način delovanja nacionalne knjižnice

HVALA ZA POZORNOST

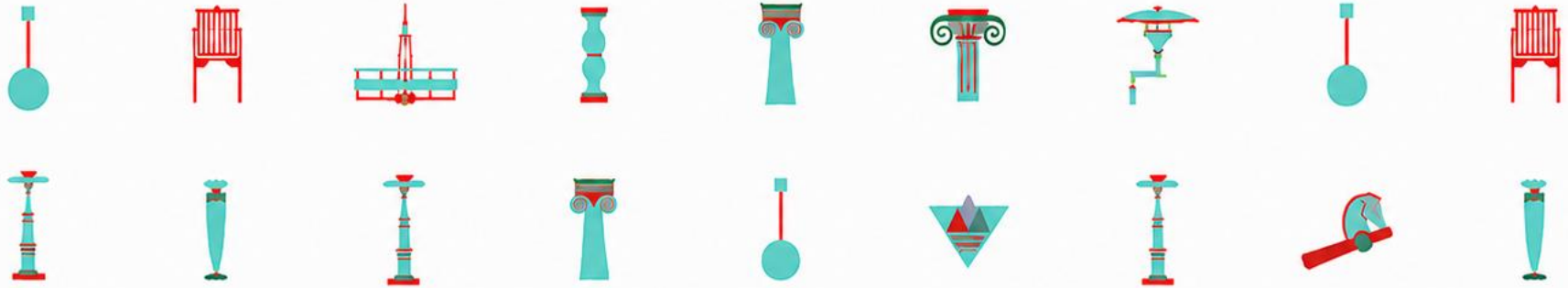

dr. Mojca Rupar Korošec

Uredniška podpora: orodja AI.